

Doporučení pro závěrečný test, 5EN403

Upozornění: Níže zmíněná doporučení jsou pouze doporučením a mají usnadňovat orientaci při přípravě na závěrečný test, ale v žádném případě se nejedná o kompletní výčet toho, co se může v závěrečném testu objevit. Obsahem závěrečného testu může být vše, co bylo odpřednášeno v souladu se základní literaturou anebo co bylo dáno za domácí úkol v průběhu přednášky, (doplňková látka z Mankiw apod.).

Studijní podklady-Holman, R. Makroekonomie a přednáška, (dobrovolně Mankiw).

Makroekonomické identity, Národní účetnictví

H. kap. 2 + přednáška

-základní makroekonomické identity (identita národních úspor a investic, veřejné úspory a jejich výpočet, daně přímé, nepřímé, disponibilní důchod, transfery)

Spotřeba, úspory,

H. kap. 3 + přednáška

Teorie spotřeby: Keynesova teorie, Modiglianiho hypotéza životního cyklu, Friedmanova hypotéza permanentního důchodu, Fisherův model, hypotéza náhodné procházky, Laibsonova teorie „pull of instant gratification“-teorie spojená s hyperbolickým diskontováním

-pro Fisherův model doporučuji i Holman Mikroekonomie, kap. 6 (jedná se o Fisherův model a především změny v případě pohybu úrokové míry). Je dobré pročíst pro celkovou orientaci a pochopení základních principů. Umět graficky interpretovat!!

-rozlišovat mezi bodem vybavení-tzv. autarky point (jím nesmí procházet indifferenční křivka, pouze pokud by nebyl ani věřitel ani dlužník) a optimem jedince (věřitele nebo dlužníka), kde již nelze indifferenční křivku opomenout, umět odvodit mezičasové rozpočtové omezení v přítomnosti, konečný tvar viz.:

$$C1 + C2/1+r = Y1 + Y2/1+r$$

a pamatovat si jej či intuitivně odvodit z grafu (důležité pro další výpočty)

-umět zakreslit situaci věřitele, dlužníka

-umět spočítat optimální výši přítomné a budoucí spotřeby na základě konceptu vyhlazování spotřeby

-když se změní důchod, či úroková míra (viz. rozklad na důchodový a substituční efekt)- umět znázornit v grafu změny

Investice a kapitál

H. kap.4 + přednáška

-trh výrobních faktorů

-zisková funkce- odvození kolik firma najímá práce a kapitálu

-grafické znázornění (celková produkční funkce, mezní produkty), schopnost určit typ výnosů z rozsahu (rostoucí, klesající, konstantní) dané produkční funkce a spočítat mezní produkt kapitálu

-příklad na kapitál-umět odvodit poptávku po kapitálu z Cobb-Douglasovy produkční funkce, spočítat úroveň kapitálové zásoby, hrubé a čisté investice, grafické znázornění

-teorie kapitálu- produkční firmy a rental firms, schopnost vyvodit v rámci modelu proč $MPk=r+\delta$

--neoklasický model-základní předpoklady, vyvození, implikace, grafická interpretace

Typy investic

Teorie o investicích

Zákon pohybu kapitálu-odvození dělané na přednášce

Investice jako fce reálné úrokové míry

trh zapůjčitelných fondů v uzavřené ekonomice, co se stane v případě změny vládních výdajů, vytěšňovací efekt, změny v investiční poptávce

Peníze a trh peněz

H. kap. 5

Funkce peněz, motivy držby peněz

Kvantitativní teorie peněz, transakční a důchodová verze, její implikace pro hospodářskou politiku
Fisherův efekt na trhu peněz!! (pozor, netýká se Fisherova modelu mezičasové volby!)
„Proč poptávka po penězích závisí na úrokové míře?“ a proč na důchodu?
Náklady inflace, náklady očekávané a neočekávané inflace, možné přínosy inflace, hyperinflace (stručně popsat)

100% držba rezerv a částečná držba rezerv, peněžní multiplikátor a jeho odvození
Nástroje měnové politiky
Odvození poptávky po penězích $MD=k.P.Y$
transmisní mechanismus (účinky M_s v S.R. a L.R.), neutralita peněz
role inflačních očekávání v měnové politice (viz.model trhu peněz a Fisherův efekt na přednášce)
Baumol-Tobin model- příklad, schopnost odvodit poptávku po penězích, počet návštěv banky a rychlost oběhu peněz,
vypočítat, jak se změní tyto veličiny v případě změny důchodu či úrokové míry, grafická interpretace,

Otevřená ekonomika

H. kapitola 4, 6, 15 +přednáška

-trh zapůjčitelných fondů, zahraniční investice a čistý vývoz, model zapůjčitelných fondů a čistého exportu, které ukáží, zda-li je ekonomika v deficitu či přebytku BÚ/ FÚ
-model trhu zapůjčitelných fondů-úspory jsou závislé na úrokové míře-tj. rostoucí fce, (Fisherovo pojetí)
Keynesovo pojetí-úspory nezávislé na úrokové míře-fixní

-vztah úspor, investic a čistého exportu, země čistý věřitel nebo čistý dlužník
-domácí úroková míra na úrovni světové
-politiky ovlivňující pozici dané ekonomiky (vědět všechny případy-tj. fiskální politika domácí, zahraniční, změny investiční poptávky)- zobrazení změn pomocí trhu zapůjčitelných fondů a modelu čistého exportu
politiky ovlivňující velikost reálného měnového kurzu (všechny případy-fiskální politika doma, fiskální politika v zahraničí a posuny v investiční poptávce, efekty obchodních politik-tarif kvóta!)
-reálný a nominální měnový kurz
-parita kupní síly
-objasnění vztahu reálného měnového kurzu a NX

Kurzový vyrovnávací mechanismus

Cenový vyrovnávací mechanismus

(viz. H.-př. Str. 153/2)

-rovnováha platební bilance, nerovnováha a návrat zpět do rovnováhy za flexibilního měnového kurzu, či fixního měnového kurzu

-velká otevřená ekonomika-kombinace malé otevřené ekonomiky a uzavřené ekonomiky, model cizích měn, trh zapůjčitelných fondů a model čistého odlivu kapitálu, grafická interpretace v případě různých politik (fiskální politika doma, obchodní politiky atd.)

Trh práce a nezaměstnanost

H., kap. 7, doplněk M.,6.3 (161-167), 6.4* (167-174)

přirozená míra nezaměstnanosti, její definice a odvození

-míra ztráty práce, míra nalézání práce, přirozená míra nezaměstnanosti, skutečná míra nezaměstnanosti
Vyčišťování trhu práce a změny na trhu práce případě nabídky práce závislé na reálné mzdě (viz. H. Str. 168,169)
(srovnat s fixní nabídkou práce)

Mzdové nepružnosti způsobující nezaměstnanost- (minimální mzda, odbory, efektivnostní mzdy). Frikční nezaměstnanost, strukturální nezaměstnanost, nedobrovolná nezaměstnanost, sezónní nezaměstnanost, cyklická nezaměstnanost

Efektivnostní mzdy.

Trh práce a nezaměstnanost

H., kap. 7, doplněk M.,6.3 (161-167), 6.4* (167-174)

Odvození poptávky po práci z produkční (Cobb-Douglas) funkce (různé tvary p.f.)

Odvození přirozené míry nezaměstnanosti (viz. odvozeno na cvičeních) a její definice
-míra ztráty práce, míra nalézání práce, přirozená míra nezaměstnanosti, skutečná míra nezaměstnanosti
-typy nezaměstnanosti-frikční, strukturální, cyklická atd.
Vyčišťování trhu práce a změny na trhu práce případně nabídky práce závislé na reálné mzdě (viz. H. Str. 168,169)
(srovnat s fixní nabídkou práce)

Mzdové nepružnosti způsobující nezaměstnanost- (minimální mzda, odbory, efektivnostní mzdy).

Příklad trh práce- M. 176/5 – umět vypočítat w_r , L_d (na základě odvození z Cobb-Douglasovy produkční funkce, U , Y , w , L , r , K , r), případně L_s pokud trh práce v nerovnováze, grafická interpretace (trh práce, i trh kapitálu)- co se stane na trhu práce, když vzroste množství K a naopak co se stane na trhu kapitálu, když např. klesne L .

-umět odvodit L_d (začátek příkladu)

Příklad H. 171/1 rozšířený- přirozená míra nezaměstnanosti, skutečná míra nezaměstnanosti, míra ztráty práce, míra nalézání práce, proces přizpůsobení skutečné míry nezaměstnanosti k přirozené (umět vypočítat skutečnou nezaměstnanost v čase t , v čase $t+1$)

Ekonomický růst

H. kapitola 9

teorie

Harrodovsky, Hicksovsky, Solowovsky neutrální technologický pokrok-základní tvary těchto funkcí (tj. $Y = F(K, AL)$) atd. Růstové účetnictví, Solowovo reziduum

Solowův model-základní interpretace (graf a příslušné křivky)

Stálý stav a jeho odvození, grafická interpretace a směřování do SS, (H. 185-189, str. 220 M.)

-*úspory a jejich vliv na ek.růst, stálý stav a míra úspor* (vliv na jednotlivé veličiny v modelu-tj. produkt na pracovníka, kapitál na pracovníka atd.) (str. 190 H., str. 189 M.), vliv změny úspor na tempo růstu produktu, tempo růstu produktu na pracovníka ve SS, tempo růstu ekonomiky mezi dvěma stálými stavy

Růst populace a technologický pokrok v modelu ekonomického růstu

-stálý stav s růstem a bez růstu populace a vliv na ekonomický růst (na veličiny v modelu-tj. produkt na pracovníka, kapitál na pracovníka, event. kapitál na efektivnostního pracovníka)

-vliv změny růstu populace/technologického pokroku na tempo růstu HDP ve SS, tempo růstu y (tj. produktu na pracovníka) ve SS a tempa růstu produktu na efektivnostního pracovníka ve SS.(str. 200 M., H. Str. 195)

-stálý stav s exogenním technologickým pokrokem (!!kapitál na efektivnostního pracovníka- K/AL , kde A je technologie-str. 208 M. nebo jiné značení $K/L.E$, kde E je technologie- str. 196 H.), (opět vliv na jednotlivé veličiny v modelu a na tempa růstu HDP ve SS, produktu na pracovníka ve SS a produktu na efektivnostního pracovníka ve SS. Tempo růstu ekonomiky ve stálém stavu a mezi dvěma stálými stavy! (roste buď rychleji nebo pomaleji v závislosti na tom, jestli tempo růstu populace/technologického pokroku se zvýší nebo sníží)

výpočet mezního produktu ve stálém stavu

Zlaté pravidlo akumulace kapitálu a jeho matematické odvození, (grafické nalezení zlatého pravidla), ekonomika spoří příliš anebo málo

Dynamická neefektivnost X dynamická efektivnost

-výpočet MP_k ve zlatém stálém stavu

Efekt dohánění, podmíněná X nepodmíněná konvergence

-kapitálový koeficient a jeho význam v Solowově modelu

A.K model-teorie endogenního růstu (H. str. 200)-opět objasnění veličin v modelu-proč a jak

příklady

-příklad na výpočet přírůstku produktu-tj.za jak dlouho se produkt zdvojnásobí, ztrojnásobí atd. DF 62/1 (třeba vědět vzorec na to kolikrát vzroste produkt-tj. zlogaritmování rovnice, viz. část b))

-vědět vzorec pro stálý stav (SS), převedení funkce z extenzivního tvaru na intenzivní (návod: převedení růstové funkce abychom získali produkt na pracovníka či efektivnostního pracovníka, tj. nutnost vydělit L nebo AL),

-vypočítat malé k , y , c , zobrazit graficky, přepočítat hodnoty v případě růstu n , g apod.

-mít na paměti stále, že i zde lze v případě potřeby použít $MP_k = r + \delta$ k výpočtu úrokové míry

způsob „výpočtu“ zlatého pravidla akumulace kapitálu (hodnoty k a y ve zlatém pravidle) a jak zjistit to, zda ekonomika spoří více či méně při zlatém pravidle, kapitálový koeficient a jeho užitečnost při výpočtu!!! (tj. i při výpočtu SS a k a y -viz.příklad na kapitálový koeficient dělaný na cvičení!!), vědět, že α se dá ztotožnit s úsporami realizovanými v případě zlatého pravidla kapitálové akumulace (s úsporami realizovanými ve SS mimo zlaté pravidlo se ztotožnit nedá!!), umět zobrazit vypočtené hodnoty (tj. y , k , c , s , y ve SS, a ve SS

v případě zlatého pravidla) v Solowově modelu růstu. Ve zlatém pravidle lze úrokovou míru spočítat $MPk=n+g$ (vědět toto matematické odvození).

AK model-vzorec pro výpočet tempa růstu K a Y (zde včetně matematického odvození) a pro výpočet tempa růstu k a y, (zde matematické odvození netřeba), vypočítat hodnoty a znázornit v grafu AK modelu (uvědomit si rozdíl mezi extenzivním a intenzivním pojetím)

Př. DF 63/7- umět odvození-viz a) proč $(MPk \cdot K)/Y = \alpha$ a $(MPL \cdot L)/Y = 1 - \alpha$

-úplně na konci příkladu důkaz vedoucí k formulaci přírůstek produktu je roven tempu růstu populace a tempu růstu technologického pokroku-netřeba

-zopakovat viz.tabulka str. 199 + probíráno na cvičeních

-matematické odvození proč $s(gr) = \alpha$, (užitečné a rychlé při výpočtu)

Model IS-LM

teorie

H. kap. 10

-faktory způsobující pohyby křivek IS a LM (viz. cvičení)

-fiskální politika a IS, monetární politika a LM, vztah monetární a fiskální politiky v modelu IS-LM (viz. Mankiw-
děláno na cvičeních-jaká bude např. reakce centrální banky na fiskální zásah, pokud chce udržet stabilní úrokovou
sazbu, pokud cíluje produkt, či pokud uplatňuje pravidlo stálého měnového růstu) a teorie AD, IS-LM /S.R., L.R./

-grafické odvození křivky IS (keynesiánský kříž neboli výdajová funkce a trh zapůjčitelných fondů) a LM (poptávka a
nabídka na trhu peněz)

-extrémní tvary křivek IS a LM (zběžně umět zdůvodnit) a dopady na účinnost měnové a fiskální politiky

- extrémní tvary (pokud $h=0$.. necitlivá poptávka po penězích na změnu úrokové míry, poptávka vertikální, tj. LM bude
vertikální), opačná situace pokud $h=\infty$)

- pokud $b=0$... necitlivost investic na změnu úrokové míry-investiční funkce vertikální, tj. IS bude vertikální), opačná
situace pokud $b=\infty$

příklady

-vzorec pro IS a LM netřeba vědět, pokud umíte druhý způsob výpočtu křivek (viz. cvičení)

(vědět základní rce pro IS a LM křivku, umět vypočítat rovnovážný Y a úrokovou míru, znázornit rovnováhu v modelu
IS-LM včetně výpočtu krajních hodnot-body dotyku křivek s osami

co se stane v modelu v případě změny G (pozor může se samozřejmě měnit i jiná položka kromě G, tj. jakákoli
autonomní složka A-vědět co sem patří, dále se může měnit

k, h, M, P a α -tento multiplikátor roste v případě růstu c anebo poklesu t)

-na základě změny zadaného parametru přepočítat příslušné hodnoty- tj. nové rce pro IS či LM, nový rovnovážný Y a
úrokovou míru

-adekvátně znázornit změny v grafu na základě zadaného měnicího se parametru-všechny parametry, které hýbou
křivkou IS-LM

-výpočet plného multiplikačního efektu (tj. nulový efekt vytěšňování)

-výpočet velikosti multiplikačního efektu v případě vytěšnění

Mundell-Fleming model

(H. kap.11, Mankiw kap. 12)

-rozdíl oproti modelu IS-LM

-grafické odvození IS*a LM* !!!

-účinnost měnové a fiskální politiky v Mundell- Fleming modelu v případě floatingu (grafy)-stručně a jasně v učebnici
prof. H. Zkusit si i na grafech trhu peněz, modelu celkových plánovaných výdajů, AD-AS

-účinnost měnové a fiskální politiky v Mundell -Fleming v případě fixního kurzu (grafy)-stručně a jasně v učebnici
prof. H.

**Podívat se, co se stane, v případě že vzroste světová úroková míra v M.F. modelu, co se stane když vzroste riziko-je
řešeno v Mankiw!!!!**

AD-AS

teorie

-H. kap.12- produkční funkce, trh práce, modely mzdových strnulostí,

-AD-AS v extrémní keynesiánské nepružné verzi vysvětleno v kapitole 9 a 11 Mankiw (H.-AD-AS kap. 12),

příklady

- příklad H. str. 300/1- umět namalovat jak pro rostoucí krátkodobou AS, tak pro nepružnou AS (viz. extr. Keynesiánská verze), pro krátké i dlouhé období, tu samou situaci umět zobrazit i v IS-LM modelu-pozor IS-LM bude pro každou z verzí krátkodobých křivek vypadat také trochu jinak, díky odlišným předpokladům spojených s krátkodobou agregátní nabídkou

-příklad H. str.300/2- namalovat jak produkční funkci, tak trh práce a pro dlouhé období účinky na ekonomický růst (použití modelu AD-AS)

Phillipsovy křivky, hospodářské cykly, měnový kurz

teorie

-H. kap. 14-hospodářské cykly-monetární, reálné

-H. kapitola 13 (Mankiw také kapitola 13)

-vědět rozdíl mezi původní Phillipsovou křivkou, odvozenou Phillipsovou křivkou, Friedmanovou kritikou Phillipsovy křivky, rozdíl při aplikaci adaptivních a racionálních očekávání v modelu Phillipsovy křivky (i graficky)

-poptávková, nákladová, očekávaná inflace, Okunův zákon

H. kapitola 15-úroková parita, vztah mezi úrokovou paritou a paritou kupní síly, Marshall Lernerova podmínka

příklady

-H.321/2, Phillipsova křivka-umět zdůvodnit proč probíhá poptávková inflace a odvození, graf atd.,

-H.342/4-v modelu AD-AS extrémní keynesiánská verze (zkusit i pro rostoucí krátkodobou AS), pozor-kausalita obráceně-tj. růst Y vede k růstu M a ne standardní vztah-tj. růst M vede k růstu Y

-H.342/1 (pomocí modelu AD-AS, mechanismus šíření-mezičasová substituce práce)

Monetární, fiskální politika

teorie

Kap. 16-racionální očekávání a neúčinnost měnové politiky, desinflační politika a koeficient obětování, inflační cílování, pravidlo stálého měnového růstu, režim stabilního měnového kurzu a další základní teorie

-diskrece versus fixní pravidla, časová nekonzistence, Lucasova kritika

Kap.17-Ricardova-Barrova teorie versus tradiční teorie a další

příklady

-H.str.384/1-Phillipsova křivka- umět vypočítat koeficient obětování, graf

-H.str. 384/2-racionální očekávání-graf Phillipsova křivka a příslušný model AD-AS

-H.384/3-negativní nákladový šok- reakce CB v případě a) udržení nízké nezaměstnanosti

b) pravidlo stálého měnového růstu

c) inflační cílování

-zobrazit v modelu AD-AS (3 grafy), jaké hrozí nebezpečí u a) a c)?

-H.str.406/2

-vědět rozdíl mezi tradiční teorií a Barrovou Ricardovou hypotézou-krátké/dlouhé období, uzavřená/otevřená ekonomika. fixní/flexibilní kurz

-zobrazit pro dlouhé období na trhu zapůjčitelných fondů

-účinky *krátkého* období v Mundell Fleming modelu a modelu AD-AS

-účinky *krátkého* období pro uzavřenou ekonomiku v modelu IS-LM

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

